

การพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของ โรงเรียนสาธิต¹

The Development of Standards, Indicator and Criteria for Educational Internal Quality Assurance of Demonstration School

วีรวิชญ์ วงศ์โรจน์²

Weerawich Wongroj

นพดล กองศิลป์³

Noppadon Kongsilp

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ⁴

Prapansiri Susaorat

กัญญาดา อนูวงศ์⁵

Kunyada Anuwong

อัจศรา ประเสริฐสิน⁶

Ujsara Prasertsin

¹ บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของปฏิญญาพันธกิจเรื่อง การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต
ปฏิญญาพันธกิจปรัชญาคุณธรรมบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2558

² นิสิตปริญญาเอก แขนงการศึกษาและการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนา สาขาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
เพื่อการพัฒนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ E-mail: weerawich@icloud.com

³ ประ.ด., ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ E-mail: noppadok@swu.ac.th

⁴ ประ.ด., รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ E-mail: prapansi@swu.ac.th

⁵ ประ.ด., รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ E-mail: kunyadaj@gmail.com

⁶ ค.ด., อาจารย์ประจำ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
E-mail: ubib_p@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการประกันคุณภาพของโรงเรียนสาธิต ซึ่งถือเป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิตที่มีความเหมาะสมกับบริบทและตรงกับความต้องการของผู้เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสาธิต ผลการวิจัย พบว่า มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต ควรมีทั้งหมด 5 มาตรฐาน 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) มาตรฐานด้านคุณลักษณะเฉพาะด้านผู้เรียนของโรงเรียนสาธิต มีตัวบ่งชี้ 1 ตัวบ่งชี้ คือ ความเป็นผู้นำ 2) มาตรฐานงานวิจัยหรือนวัตกรรมทางการศึกษา มีด้วยตัวบ่งชี้ 1 ตัวบ่งชี้ คือ ระบบและกลไกดำเนินงานวิจัยหรือนวัตกรรมทางการศึกษา 3) มาตรฐานการบริการวิชาการ มีด้วยตัวบ่งชี้ 1 ตัวบ่งชี้ คือ ระบบและกลไกการบริการวิชาการแก่สังคม 4) มาตรฐานการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม มีตัวบ่งชี้ 1 ตัวบ่งชี้ คือ ระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และ 5) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีตัวบ่งชี้ 2 ตัวบ่งชี้ คือ ระบบและกลไกการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และคุณภาพนิสิตนักศึกษาที่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จากนั้นได้ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิตด้วยวิธีการให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ซึ่งพบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.71-1.00 พร้อมทั้งได้ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และตรวจสอบความเป็นไปได้ของมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต ด้วยวิธีสำรวจความคิดเห็นจากผู้บริหารที่รับผิดชอบโดยตรงด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และหัวหน้างานหรืออาจารย์ที่รับผิดชอบโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิต ผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิตไปใช้ในโรงเรียนสาธิต แบ่งตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ พบว่า มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต มีความเป็นไปได้ในการนำมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิตไปใช้ในโรงเรียนสาธิตอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ส่วนด้านความเป็นประโยชน์ในการเอื้อให้เกิดการปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการศึกษาและมีความสอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน และ พันธกิจของโรงเรียนสาธิต อยู่ในระดับมากที่สุด

Abstract

The purpose of this research was to develop standard, indicator, and criteria for educational internal quality assurance of demonstration school through in-depth interviews with experts with expertise and experience in educational quality assurance of demonstration school. That was a qualitative method gathering data concerning standard, indicator, and criteria for educational internal quality assurance of demonstration school which was appropriate to the context and the needs of those concerned with the quality of education within demonstration school. The results showed that standard, indicator, and criteria for educational internal quality assurance of demonstration school included all six indicators, five standards as follows: 1) a unique feature of the school students' standard with one indicator of leadership, 2) research or educational innovation's standard with one indicator of research's system and mechanism or educational innovation, 3) academic services' standard with one indicator of academic services system and mechanism, 4) culture preservation's standard with one indicator of culture

preservation's system and mechanism, 5) the pre-service student teaching practicum's experiences with two indicators of pre-service student teaching practicum experiences' system and mechanisms and student teacher experience's practicum quality. Then the content validity of the standard, indicator, and criteria for educational internal quality assurance of demonstration school were determined by the experts. The results showed that the CVI was between 0.71 to 1.00 along with improving form the experts' advice. The determined feasibility of the standard, indicator, and criteria for educational internal quality assurance of demonstration school were administered to the executives with direct responsibility for accreditation and a supervisor or professor with the internal quality assurance of demonstration school. The results showed the possibility of bringing the standard, indicator, and criteria for internal quality assurance of demonstration school to use in any demonstration school was at a high and highest level as well as the usability of improvement contribution or development of education and the consistent with the school philosophy and mission were at the highest level.

คำสำคัญ: มาตรฐานการประกันคุณภาพ ตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพ เกณฑ์การประกันคุณภาพ การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนสาธิต

Keyword: Quality assurance standards, Quality assurance indicator, Quality assurance criteria, Educational internal quality assurance, Demonstration school

บทนำ

โรงเรียนสาธิต มีพันธกิจหรือจุดมุ่งหมายของการก่อตั้งโรงเรียนคือ การเป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพฝึกปฏิบัติของนิสิตนักศึกษา ของคณะครุศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์ และคณะร่วมผลิตบัณฑิต ตามเจตนารมณ์ของอาร์เนสท์ (Earnest) ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนสาธิตแห่งแรกของโลก ณ กรุงเบอร์ลิน ประเทศเยอรมัน เมื่อ ค.ศ. 1788 เพื่อให้นักศึกษาฝึกหัดครู ได้มีโอกาสสังเกตการสอนในโรงเรียนและได้ฝึกสอนโดยมีอาจารย์นิเทศ (พรทิพย์ รัตนิเชียร. 2521: 34) ต่อมาโรงเรียนในลักษณะดังกล่าวไม่เพียงแต่จะเป็น โรงเรียนสาธิตสำหรับการฝึกหัดครูเท่านั้น แต่ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นโรงเรียนปฏิบัติการทดลอง ตามแนวคิดของ จอห์น ดิวอี้ ซึ่งเป็นนักปรัชญาการศึกษาพิพัฒนาการ โดยกำหนดให้โรงเรียนชิคาโก ณ มหาวิทยาลัยชิคาโก เป็นโรงเรียนปฏิบัติการทดลอง (Laboratory school) ที่เน้นเป็น แหล่งทดลองวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาเท่านั้น จากความเป็นมาของโรงเรียนสาธิตสรุปได้ว่า โรงเรียนสาธิตมีพันธกิจร่วมกับต้นสังกัดที่มุ่งพัฒนาประสบการณ์วิชาชีพครู ให้นิสิตนักศึกษา ของคณะครุศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์มีประสบการณ์การสอน การวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพครู ดังนั้นโรงเรียนสาธิตจึงมีวัตถุประสงค์และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีลักษณะเฉพาะจากโรงเรียนทั่วไป ทำให้โรงเรียนสาธิตต้องดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในทั้งในระดับอุดมศึกษาและการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่โรงเรียนสาธิตในประเทศไทยในปัจจุบันนี้ยังไม่มีมาตรฐานเฉพาะที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนสาธิตในด้านความเป็นโรงเรียนปฏิบัติการทดลอง และความเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์การวิชาชีพครู ซึ่งเป็นพันธกิจหลักของทุกโรงเรียนสาธิต ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเอกลักษณ์ของความเป็นโรงเรียนสาธิต เนื่องจาก

การประเมินคุณภาพการศึกษาชาติมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ไม่สามารถฉายภาพความเป็นโรงเรียนสาธิตได้ออกมาชัดเจน

จากที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่า โรงเรียนสาธิตจำเป็นต้องพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต เพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามปณิธานและพันธกิจแรกเริ่มที่จะเป็นโรงเรียนสาธิตสำหรับการฝึกหัดครูตามแนวคิดของอาร์เนสต์ ให้เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาที่มีคุณภาพแก่นิสิตนักศึกษา คณะครุศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อให้มีสมรรถนะที่พร้อมต่อการประกอบวิชาชีพครู และโรงเรียนปฏิบัติการทดลองที่มีปรัชญาการศึกษาตามแนวคิดของดิอัวี่ให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาวัตกรรมการศึกษาซึ่งจะเป็นต้นแบบให้โรงเรียนในสังกัดอื่นๆ นำไปพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับแก่สังคมได้ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต
2. เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ของมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิตในการนำไปใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธีวิจัย โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำร่างมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต สร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการประกันคุณภาพของโรงเรียนสาธิต จำนวน 5 คน นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อกำหนดเป็นมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต
2. ผู้วิจัยนำผลจากข้อ 1 มาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต โดยสร้างแบบตรวจสอบรายการ (Check list) สำหรับตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย นิยามศัพท์กรอบแนวคิดในการวิจัย และรายละเอียดของมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต และขอเสนอแนะ เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล ผู้บริหารโรงเรียนสาธิต ผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษา จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่า IOC และคัดเลือกมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ที่มีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.60-1.00
3. ผู้วิจัยนำผลจากข้อ 2 มาตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิตไปใช้ โดยสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ครูและผู้บริหารโรงเรียนสาธิตทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและหัวหน้างานหรืออาจารย์ที่รับผิดชอบโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดโรงเรียนสาธิตทั่วประเทศ ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) โดยพิจารณาคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญตามหน้าที่ความรับผิดชอบและประสบการณ์ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 140 คน แจกแบบสอบถามจำนวน 140 ชุด ได้รับกลับคืนมาและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 98 ชุด คิดเป็นร้อยละ 70 จากนั้นนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ผสานวิธีวิจัย สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต จากผลการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน และ 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะเฉพาะด้านผู้เรียนของโรงเรียนสาธิต ควรคำนึงถึงการกำหนดองค์ประกอบของความ เป็นผู้นำ และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล/แหล่งข้อมูล ดังคำสัมภาษณ์และตารางวิเคราะห์คำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ความเป็นผู้นำของนักเรียนโรงเรียนสาธิต ควรมียุทธศาสตร์ประกอบทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ให้เกิด สมรรถนะ โดยเน้นให้สามารถเชื่อมโยงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ โดยเฉพาะองค์ประกอบที่สำคัญของคุณลักษณะความเป็น ผู้นำของนักเรียนโรงเรียนสาธิต คือ การกล้าแสดงออก”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, การสัมภาษณ์, 11 กุมภาพันธ์ 2559)

“ความเป็นผู้นำต้องมีความสามารถในการปรับตัว มีความยืดหยุ่น ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ สำหรับวิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล/แหล่งข้อมูล ต้องใช้การสังเกตพฤติกรรมจากทั้งอาจารย์และผู้ปกครอง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, การสัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2559)

“ความเป็นผู้นำ ต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ ดังนี้ 1) มีทักษะการแก้ปัญหา 2) กล้าแสดงออก 3) มีความเป็นตัวของ ตัวเองสูง 4) มีเหตุผล”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, การสัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2559)

มาตรฐานที่ 2 งานวิจัยหรือนวัตกรรมทางการศึกษา ควรคำนึงถึงการสนับสนุนงานวิจัยหรือนวัตกรรม เกณฑ์การ ประเมินระดับคุณภาพ และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล/แหล่งข้อมูล ดังคำสัมภาษณ์และตารางวิเคราะห์คำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ควรมีระบบและกลไกสนับสนุนงานวิจัยหรือนวัตกรรมอย่างเป็นขั้นบันได ดังนั้นการประเมินระบบและกลไก ควรต้องพิจารณาแต่ละประเด็นพิจารณาเป็นลำดับๆ ไปด้วยว่าโรงเรียนสาธิตได้ดำเนินการตามขั้นบันไดนั้นๆหรือไม่”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, การสัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2559)

“การสนับสนุนงานวิจัยหรือนวัตกรรมให้บุคลากรของโรงเรียนสาธิตเป็นหัวใจของการขับเคลื่อนระบบและ กลไกด้านงานวิจัยหรือนวัตกรรม โดยผู้บริหารโรงเรียนสาธิตควรให้แรงเสริมแก่บุคลากร จัดให้มีพี่เลี้ยงวิจัย คลินิกวิจัยให้ คำปรึกษา จัดระบบสารสนเทศสนับสนุนการสืบค้นข้อมูล จัดหาแหล่งเผยแพร่ผลงาน รวมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรได้มีโอกาส ไปเผยแพร่วิจัยงานวิจัยหรือนวัตกรรม”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, การสัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2559)

“การสนับสนุนงานวิจัยหรือนวัตกรรมให้บุคลากรของโรงเรียนสาธิตควรมีผู้เชี่ยวชาญมาให้คำปรึกษา รวมทั้งต้องจัดเวทีให้เผยแพร่ผลงานวิจัยหรือนวัตกรรมที่เริ่มตั้งแต่ภายในโรงเรียนสาธิตนั้นๆ ก่อน แล้วค่อยนำไปเผยแพร่ต่อสาธารณะ เพื่อให้โรงเรียนสาธิตเกิดเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, การสัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2559)

มาตรฐานที่ 3 การบริการวิชาการ ควรนำผลงานวิจัยหรือนวัตกรรมที่ตกผลึกแล้วมาเผยแพร่ให้ความรู้และให้บริการชุมชน รวมทั้งการนำความรู้ที่ได้จากการบริการวิชาการแก่ชุมชนไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป ดังคำสัมภาษณ์และตารางวิเคราะห์คำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“การบริการวิชาการควรเชื่อมโยงกับโรงเรียนสาธิต โดยนำงานวิจัยหรือนวัตกรรมที่ตกผลึกแล้วมาเป็นฐานความรู้ในการบริการชุมชน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, การสัมภาษณ์, 11 กุมภาพันธ์ 2559)

“ควรนำความรู้ที่ได้จากการบริการชุมชนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดการเรียนการสอน การวิจัย การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น ในด้านประเด็นพิจารณาของตัวบ่งชี้ระบบและกลไกการบริการวิชาการแก่สังคม ควรเพิ่มการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ เพื่อเป็นผลสะท้อนให้สามารถนำไปปรับปรุงระบบและกลไกให้ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนให้ได้มากที่สุด รวมทั้งเพิ่มรายงานสรุปโครงการบริการวิชาการในส่วนของแหล่งข้อมูลด้วย”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, การสัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2559)

“โรงเรียนสาธิตต้องนำเอาเอกลักษณ์และอัตลักษณ์เฉพาะของโรงเรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน และต้องดำเนินการอย่างเป็นกัลยาณมิตรร่วมกับชุมชน ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน ให้กลายเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, การสัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2559)

“การสนับสนุนงบประมาณในการบริการวิชาการเป็นสิ่งจำเป็นในการขับเคลื่อนให้ระบบและกลไกการบริการวิชาการแก่สังคมดำเนินไปได้อย่างเป็นพลวัต ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, การสัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2559)

“ระบบและกลไกการบริการวิชาการ ต้องประกอบด้วย 1) แผนการบริการวิชาการรวมทั้งการจัดสรรงบประมาณ บุคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวกที่สอดคล้องการแผน 2) กำกับติดตามให้ดำเนินการตามแผน 3) ประเมินความสำเร็จตามตัวบ่งชี้ของแผน และ 4) นำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนหรือพัฒนาการให้บริการวิชาการสังคมโดยบูรณาการกับการเรียนการสอนและการวิจัย”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, การสัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2559)

มาตรฐานที่ 4 ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ตัวบ่งชี้ด้านระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมควรเพิ่มการเผยแพร่กิจกรรมต่อสาธารณชน และเพิ่มการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ดังคำสัมภาษณ์และตารางวิเคราะห์คำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ตัวบ่งชี้ด้านระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมต้องประกอบด้วยการจัดทำแผน การกำกับติดตาม การประเมินความสำเร็จ และการนำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนหรือกิจกรรม รวมทั้งควรเพิ่มการเผยแพร่กิจกรรมต่อสาธารณชน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, การสัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2559)

“ประเด็นพิจารณาตัวบ่งชี้ด้านระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ควรคำนึงถึงการให้โรงเรียนสาธิตเป็นแกนนำหรือต้นแบบให้โรงเรียนต่าง ๆ หรือชุมชน เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อให้เกิดเป็นเครือข่ายวัฒนธรรม”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, การสัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2559)

มาตรฐานที่ 5 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ควรมีการกำหนดโครงสร้างของศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในโรงเรียนสาธิตและแผนงานร่วมระหว่างโรงเรียนสาธิตกับคณะครุศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์ ดังคำสัมภาษณ์และตารางวิเคราะห์คำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ควรมีการกำหนดโครงสร้างของศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนสาธิตและแผนงานร่วมระหว่างโรงเรียนสาธิตกับคณะครุศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, การสัมภาษณ์, 11 กุมภาพันธ์ 2559)

“โรงเรียนสาธิตควรกำหนดแผนการดำเนินการร่วมกับคณะครุศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์แบบกัลยาณมิตร เพื่อให้ได้กระบวนการผลิตครูที่ดี”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, การสัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2559)

“การกำหนดเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้ด้านคุณภาพนิสิตนักศึกษาที่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรเทียบตามมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภาและมาตรฐานการผลิตบัณฑิตตามเกณฑ์ TQF”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, การสัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2559)

จากผลการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยสามารถกำหนดมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต ได้ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะเฉพาะด้านผู้เรียนของโรงเรียนสาธิต

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ความเป็นผู้นำ

ประเด็นพิจารณา

1. มีความรอบรู้ตัว

2. มีความคิดสร้างสรรค์
3. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
4. มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจ
5. มีความกล้าแสดงออก

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

0	1	2	3	4	5
จำนวนผู้เรียนต่ำกว่าร้อยละ 50 ที่มีพฤติกรรมครบทั้ง 5 ข้อตามประเด็นพิจารณา	จำนวนผู้เรียนตั้งแต่ร้อยละ 51-60 ที่มีพฤติกรรมครบทั้ง 5 ข้อตามประเด็นพิจารณา	จำนวนผู้เรียนตั้งแต่ร้อยละ 61-70 ที่มีพฤติกรรมครบทั้ง 5 ข้อตามประเด็นพิจารณา	จำนวนผู้เรียนตั้งแต่ร้อยละ 71-80 ที่มีพฤติกรรมครบทั้ง 5 ข้อตามประเด็นพิจารณา	จำนวนผู้เรียนตั้งแต่ร้อยละ 81-90 ที่มีพฤติกรรมครบทั้ง 5 ข้อตามประเด็นพิจารณา	จำนวนผู้เรียนตั้งแต่ร้อยละ 91 ขึ้นไปที่มีพฤติกรรมครบทั้ง 5 ข้อตามประเด็นพิจารณา

มาตรฐานที่ 2 งานวิจัยหรือนวัตกรรมทางการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ระบบและกลไกดำเนินงานวิจัยหรือนวัตกรรมทางการศึกษา

ประเด็นพิจารณา

1. วางแผนการบริหารจัดการงานวิจัยหรือนวัตกรรมทางการศึกษา รวมทั้งจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นทุนวิจัยหรือนวัตกรรมทางการศึกษา
2. จัดสรรงบประมาณเพื่อ สนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรือนวัตกรรมทางการศึกษาในการประชุมวิชาการหรือการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ
3. สนับสนุนพันธกิจด้านการวิจัยหรือนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างน้อยในประเด็นต่อไปนี้
 - มีห้องปฏิบัติการวิจัยฯ หรือหน่วยวิจัยฯ หรือศูนย์เครื่องมือ หรือศูนย์ให้คำปรึกษา และพี่เลี้ยงวิจัย
 - มีห้องสมุดหรือแหล่งค้นคว้าข้อมูลสนับสนุนการวิจัยฯ
 - จัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการวิจัยฯ
 - จัดกิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมงานวิจัยฯ
 - การจัดแสดงผลงานนวัตกรรมทางการศึกษา
4. กำกับติดตามให้ดำเนินการตามแผนงานวิจัยหรือนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อให้บุคลากรมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการวิจัยให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง
5. ประเมินผลการดำเนินการให้สำเร็จตามแผนการบริหารจัดการงานวิจัยหรือนวัตกรรมทางการศึกษา
6. นำผลการประเมินตามข้อ 5 มาปรับปรุงแผนหรือพัฒนาการให้การบริหารจัดการงานวิจัย หรือนวัตกรรมทางการศึกษามีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

0	1	2	3	4	5
ไม่มีการดำเนินการ	มีการดำเนินการ ใน ข้อ 1-2 ของประเด็น พิจารณา	มีการดำเนินการ ใน ข้อ 1-3 ของประเด็น พิจารณา	มีการดำเนินการ ใน ข้อ 1-4 ของประเด็น พิจารณา	มีการดำเนินการ ใน ข้อ 1-5 ของประเด็น พิจารณา	มีการดำเนินการ ใน ข้อ 1-6 ของประเด็น พิจารณา

มาตรฐานที่ 3 การบริการวิชาการ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 ระบบและกลไกการบริการวิชาการแก่สังคม

ประเด็นพิจารณา

1. จัดทำแผนการบริการวิชาการประจำปีที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและกำหนดตัวบ่งชี้วัดความสำเร็จในระดับแผนและโครงการบริการวิชาการแก่สังคมและเสนอกรรมการสถานศึกษา เพื่อพิจารณาอนุมัติ
2. จัดสรรงบประมาณทั้งภายในและจัดหางบประมาณภายนอก บุคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวกให้สอดคล้องกับแผนการบริการวิชาการประจำปี
3. กำกับติดตามให้ดำเนินการตามแผนการบริการวิชาการประจำปี
4. ประเมินความสำเร็จตามตัวบ่งชี้ของแผนและโครงการบริการวิชาการแก่สังคมในข้อ 1 และนำเสนอกรรมการสถานศึกษา เพื่อพิจารณา
5. นำผลการประเมินตามข้อ 4 มาปรับปรุงแผนหรือพัฒนาการให้บริการวิชาการสังคม โดยบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้และการวิจัย

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

0	1	2	3	4	5
ไม่มีการดำเนินการ	มีการดำเนินการ ใน ข้อ 1 ของ ประเด็นพิจารณา	มีการดำเนินการ ใน ข้อ 1-2 ของ ประเด็นพิจารณา	มีการดำเนินการ ใน ข้อ 1-3 ของ ประเด็นพิจารณา	มีการดำเนินการ ใน ข้อ 1-4 ของ ประเด็นพิจารณา	มีการดำเนินการ ใน ข้อ 1-5 ของ ประเด็นพิจารณา

มาตรฐานที่ 4 ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 ระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ประเด็นพิจารณา

1. จัดทำแผนด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการปลูกฝังการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมให้นักเรียน และกำหนดตัวบ่งชี้วัดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของแผน
2. จัดสรรงบประมาณ บุคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวกให้สอดคล้องกับแผนด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
3. กำกับติดตามให้มีการดำเนินงานตามแผนด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

4. ประเมินความสำเร็จตามตัวบ่งชี้ที่วัดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของแผนด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

5. นำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนหรือกิจกรรมด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม เผยแพร่กิจกรรมหรือการบริการด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมต่อสาธารณชนผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เกิดเป็นเครือข่ายเชิงวัฒนธรรม

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

0	1	2	3	4	5
ไม่มีการดำเนินการ	มีการดำเนินการใน ข้อ 1 ของประเด็นพิจารณา	มีการดำเนินการใน ข้อ 1-2 ของประเด็นพิจารณา	มีการดำเนินการใน ข้อ 1-3 ของประเด็นพิจารณา	มีการดำเนินการใน ข้อ 1-4 ของประเด็นพิจารณา	มีการดำเนินการใน ข้อ 1-5 ของประเด็นพิจารณา

มาตรฐานที่ 5 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 ระบบและกลไกการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ประเด็นพิจารณา

1. กำหนดผู้รับผิดชอบในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โครงสร้างการบริหารงานของหน่วยหรือศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. กำหนดนโยบายและจัดทำแผนด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและกำหนดตัวบ่งชี้วัดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของแผน ร่วมกับคณะครุศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์หรือหน่วยงานต้นสังกัด

3. จัดสรรงบประมาณเพื่อให้สามารถดำเนินการได้ตามแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

4. กำกับติดตามให้มีการดำเนินงานตามแผนด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูร่วมกับคณะครุศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์หรือหน่วยงานต้นสังกัด

5. ประเมินความสำเร็จตามตัวบ่งชี้ที่วัดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของแผนด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

6. นำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนหรือกิจกรรมด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูคณะครุศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์หรือหน่วยงานต้นสังกัดอย่างเป็นกัลยาณมิตร

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

0	1	2	3	4	5
ไม่มีการดำเนินการ	มีการดำเนินการใน ข้อ 1 ของประเด็นพิจารณา	มีการดำเนินการใน ข้อ 1-2 ของประเด็นพิจารณา	มีการดำเนินการใน ข้อ 1-3 ของประเด็นพิจารณา	มีการดำเนินการใน ข้อ 1-5 ของประเด็นพิจารณา	มีการดำเนินการใน ข้อ 1-6 ของประเด็นพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 คุณภาพนิสิตนักศึกษาที่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ประเด็นพิจารณา

ผลการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหรือการฝึกสอนของนิสิตนักศึกษา

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

1	2	3	4	5
จำนวนนิสิตนักศึกษา ต่ำกว่า ร้อยละ 50 ที่มีผลการประเมิน คุณภาพการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ ครูเป็นไปตามเกณฑ์	จำนวนนิสิตนักศึกษา ตั้งแต่ ร้อยละ 50-59 ที่มีผลการประเมิน คุณภาพการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ ครูเป็นไปตามเกณฑ์	จำนวนนิสิตนักศึกษา ตั้งแต่ ร้อยละ 60-74 ที่มีผลการประเมิน คุณภาพการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ ครูเป็นไปตามเกณฑ์	จำนวนนิสิตนักศึกษา ตั้งแต่ ร้อยละ 75-89 ที่มีผลการประเมิน คุณภาพการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ ครูเป็นไปตามเกณฑ์	จำนวนนิสิตนักศึกษา ตั้งแต่ ร้อยละ 90 ขึ้นไป ที่มีผลการ ประเมินคุณภาพการ ฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูเป็นไปตาม เกณฑ์

หมายเหตุ:

การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประยุกต์ตามแบบประเมินของครุสภาและมาตรฐานการผลิตบัณฑิต (TQF) มีองค์ประกอบดังนี้

1. บุคลิกภาพความเป็นครู
2. จรรยาบรรณครู
3. ความรู้เนื้อหาวิชาที่สอน
4. การเตรียมการจัดการเรียนรู้
5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
6. การควบคุมชั้นเรียน
7. กิจกรรมอื่นๆ
8. กระบวนการปฏิบัติงานวิจัย
9. ผลงานวิจัย

2. การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของร่างมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มีความตรงเชิงเนื้อหาหรือค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.71-1.00 สามารถนำไปใช้ได้ โดยมีการปรับแก้และเพิ่มเติมตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในส่วนของค่าน้ำหนักของตัวบ่งชี้ระบบและกลไกการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและคุณภาพนิสิตนักศึกษาที่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก่ การปรับจากตัวบ่งชี้ละ 2 คะแนน เป็นตัวบ่งชี้ละ 1 คะแนน และมีการปรับแก้ไขในส่วนของเกณฑ์การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยเพิ่มองค์ประกอบที่ใช้ประเมินในด้านจรรยาบรรณวิชาชีพครู

3. การตรวจสอบความเป็นไปได้ของมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต จากการสำรวจความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโดยแบบสอบถาม สรุปผลการวิจัยและวิเคราะห์ผลดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงระดับความคิดเห็นต่อความเป็นไปได้ของมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต

มาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น	
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะเฉพาะด้านผู้เรียนของโรงเรียนสาธิต		
หลักการของมาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะเฉพาะด้านผู้เรียนของโรงเรียนสาธิต	4.08	มาก
คำอธิบายตัวบ่งชี้ที่ 1 ความเป็นผู้นำ	3.88	มาก
ประเด็นพิจารณา ตัวบ่งชี้ที่ 1 ความเป็นผู้นำ	3.84	มาก
เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ตัวบ่งชี้ที่ 1 ความเป็นผู้นำ	3.91	มาก
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล/แหล่งข้อมูลตัวบ่งชี้ที่ 1 ความเป็นผู้นำ	3.86	มาก
มาตรฐานที่ 2 งานวิจัยหรือนวัตกรรมทางการศึกษา		
หลักการของมาตรฐานที่ 2 งานวิจัยหรือนวัตกรรมทางการศึกษา	4.43	มาก
คำอธิบายตัวบ่งชี้ที่ 2 งานวิจัยหรือนวัตกรรมทางการศึกษา	4.34	มาก
ประเด็นพิจารณา ตัวบ่งชี้ที่ 2 งานวิจัยหรือนวัตกรรมทางการศึกษา	4.27	มาก
เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ตัวบ่งชี้ที่ 2 งานวิจัยหรือนวัตกรรมทางการศึกษา	4.29	มาก
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล/แหล่งข้อมูลตัวบ่งชี้ที่ 2 งานวิจัยหรือนวัตกรรมทางการศึกษา	4.32	มาก
มาตรฐานที่ 3 การบริการวิชาการ		
หลักการของมาตรฐานที่ 3 การบริการวิชาการ	4.66	มากที่สุด
คำอธิบายตัวบ่งชี้ที่ 3 ระบบและกลไกการบริการวิชาการแก่สังคม	4.54	มากที่สุด
ประเด็นพิจารณา ตัวบ่งชี้ที่ 3 ระบบและกลไกการบริการวิชาการแก่สังคม	4.53	มากที่สุด
เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ตัวบ่งชี้ที่ 3 ระบบและกลไกการบริการวิชาการแก่สังคม	4.56	มากที่สุด
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล/แหล่งข้อมูลตัวบ่งชี้ที่ 3 ระบบและกลไกการบริการวิชาการแก่สังคม	4.61	มากที่สุด
มาตรฐานที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม		
หลักการของมาตรฐานที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม	4.70	มากที่สุด
คำอธิบายตัวบ่งชี้ที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม	4.67	มากที่สุด
ประเด็นพิจารณา ตัวบ่งชี้ที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม	4.61	มากที่สุด
เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ตัวบ่งชี้ที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม	4.65	มากที่สุด
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล/แหล่งข้อมูลตัวบ่งชี้ที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม	4.62	มากที่สุด
มาตรฐานที่ 5 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู		
หลักการของมาตรฐานที่ 5 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	4.12	มาก
คำอธิบายตัวบ่งชี้ที่ 5.1 ระบบและกลไกการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	4.03	มาก
ประเด็นพิจารณา ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 ระบบและกลไกการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	3.92	มาก
เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 ระบบและกลไกการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	3.90	มาก
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล/แหล่งข้อมูลตัวบ่งชี้ที่ 5.1 ระบบและกลไกการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	3.93	มาก

ตาราง 1 (ต่อ)

มาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น	
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
คำอธิบายตัวบ่งชี้ที่ 5.2 คุณภาพนิสิตนักศึกษาที่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	4.01	มาก
ประเด็นพิจารณา ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 คุณภาพนิสิตนักศึกษาที่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	3.91	มาก
เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 คุณภาพนิสิตนักศึกษาที่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	3.89	มาก
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล/แหล่งข้อมูลตัวบ่งชี้ที่ 5.2 คุณภาพนิสิตนักศึกษาที่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	3.92	มาก
รวม	4.24	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ครูและผู้บริหารโรงเรียนสาธิตมีการประเมินความคิดเห็นต่อความเป็นไปได้ของมาตรฐานตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิตที่จะนำไปใช้งาน อยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” (ค่าเฉลี่ย 4.24) เมื่อพิจารณารายมาตรฐาน พบว่า มีมาตรฐานที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับ “เห็นด้วยมากที่สุด” ได้แก่ มาตรฐานที่ 3 การบริการวิชาการ (ค่าเฉลี่ย 4.53-4.66) และมาตรฐานที่ 4 ทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม (ค่าเฉลี่ย 4.61-4.70) ส่วนมาตรฐานที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะเฉพาะด้านผู้เรียนของโรงเรียนสาธิต (ค่าเฉลี่ย 3.84-4.08) มาตรฐานที่ 2 งานวิจัยหรือนวัตกรรมทางการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.27-4.43) และมาตรฐานที่ 5 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (ค่าเฉลี่ย 3.89-4.12)

ตาราง 2 แสดงระดับความคิดเห็นต่อความเป็นประโยชน์ในการเอื้อให้เกิดการปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการศึกษาและมีความสอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน และพันธกิจของโรงเรียนสาธิต

มาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น	
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับบริบทของโรงเรียน	4.70	มากที่สุด
สามารถนำไปพัฒนา/ปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนได้	4.52	มากที่สุด
เป็นเครื่องมือที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิต	4.58	มากที่สุด
มีความสอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน และพันธกิจของโรงเรียนสาธิต	4.65	มากที่สุด
รวม	4.61	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า ครูและผู้บริหารโรงเรียนสาธิตมีการประเมินความคิดเห็นต่อความเป็นประโยชน์ในการเอื้อให้เกิดการปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการศึกษาและมีความสอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน และพันธกิจของโรงเรียนสาธิต มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในระดับ “เห็นด้วยมากที่สุด” (ค่าเฉลี่ย 4.61)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต ประกอบด้วยมาตรฐาน จำนวน 5 มาตรฐาน และ ตัวบ่งชี้ จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะเฉพาะด้านผู้เรียนของโรงเรียนสาธิต มาตรฐานที่ 2 งานวิจัยหรือนวัตกรรมทางการศึกษา มาตรฐานที่ 3 การบริการวิชาการ มาตรฐานที่ 4 ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และมาตรฐานที่ 5 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งโรงเรียนสาธิต โดยสาโรช บัวศรี (2510: 71-74) ได้กล่าวถึงอุดมคติในการจัดตั้งโรงเรียนสาธิตในประเทศไทยว่า 1) สำหรับเป็นที่ฝึกสอน ฝึกงาน สังเกต และศึกษาของนิสิตวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย 2) สำหรับเป็นที่วิจัย ในเรื่องทฤษฎีการสอน การปกครอง การวัดผล การแนะแนว การทำหลักสูตร ฯลฯ เพื่อให้วิชาการศึกษา หรือที่เรียกกันว่าวิชาครูได้ก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น และได้ประโยชน์แก่นักเรียนสาธิตไปด้วยในตัว และ 3. สำหรับเป็นที่ “แสดงให้เห็น” แก่บุคคลทั่วไป หรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า “สาธิต” ในเรื่องสำคัญต่าง ๆ ของการศึกษา เช่น วิธีสอน วิธีแนะแนว การทำโรงเรียนมัธยมแบบประสม การทำโรงเรียนประถมที่ถูกต้อง การปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตย เป็นต้น สอดคล้องกับวิจิตร ศรีสอาน (2544: 37-48) ได้ระบุว่า โรงเรียนสาธิตตั้งขึ้นเพื่อ “เสริมบทบาทหน้าที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัย ด้านการวิจัย ค้นคว้าทดลอง เพื่อที่จะเอาผลมาใช้ในการผลิตบัณฑิต” และสอดคล้องกับสำนักงานมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา(2558) ได้กำหนดมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2551 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา ตามกลุ่มสถาบันที่มีปรัชญา วัตถุประสงค์ และพันธกิจในการจัดตั้งที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล ประกอบด้วยมาตรฐานหลัก 2 ด้าน คือ มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา และ มาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะ สถาบัน โรงเรียนสาธิต ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การผลิตบัณฑิต องค์ประกอบที่ 2 การวิจัย องค์ประกอบที่ 3 การบริการวิชาการ องค์ประกอบที่ 4 การทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม และองค์ประกอบที่ 5 การบริหารจัดการ โดยจะครอบคลุม พันธกิจหลัก 4 ประการ ของการอุดมศึกษา และพันธกิจด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ 1) พันธกิจด้านการผลิตบัณฑิต 2) พันธกิจด้านการวิจัย 3) พันธกิจด้านการบริการวิชาการ 4) พันธกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และการบริหารจัดการ สำหรับการประกันคุณภาพระดับหลักสูตรจะเน้นพันธกิจในด้านการผลิตบัณฑิตเป็นสำคัญ ส่วนพันธกิจด้านอื่น ๆ จะเป็นการบูรณาการเข้าไว้ด้วยกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นริสานันท์ เดชสุระ (2552) ศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนสาธิตปฐมวัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ งานวิจัยของ บุญเจริญ บำรุงชู (2539) ศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ผลการวิจัยเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ พบว่า มีจำนวน 6 ตัวบ่งชี้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการกำหนดตัวบ่งชี้ที่ใช้ ในการประเมินของสุวิมล ติรพานนท์ (2551) ที่เห็นว่างานประเมินใด ๆ จะมีคุณภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับพัฒนา ตัวบ่งชี้เป็นสำคัญ และได้เน้นย้ำว่า ยิ่งใช้ตัวบ่งชี้มากเท่าไรยิ่งเพิ่มความตรงในการประเมินได้มากเท่านั้น สอดคล้องกับ แอชเวิร์ธและฮาร์เวย์ (บุญใจ ศรีสถิตนรากร. 2543: 99; อ้างอิงจาก Ashworth; & Harvey. 1994: 6-7) และคาวแมน (Cowman. 1996: 626) ได้กล่าวถึงลักษณะของตัวบ่งชี้ทางการศึกษาที่ดีว่า ควรมีลักษณะ ดังนี้ 1) มีความสอดคล้องกับพันธกิจของสถาบัน ครอบคลุมบทบาทหลักของสถาบันรวมทั้งครอบคลุมองค์ประกอบคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต 2) สามารถนำมาใช้ควบคุมประเมินการจัดการศึกษาของสถาบัน หรือเป็นการประเมินตนเอง (Self-evaluation) เพื่อนำผลการประเมินที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงและพัฒนา การจัดการศึกษาของสถาบันรวมทั้งนำมาใช้ในการวางแผน และการตัดสินใจเพื่อการจัดการศึกษาของสถาบัน 3) มีความเที่ยงตรง (Validity) มีความเชื่อมั่น (Reliability) และเป็นที่ยอมรับของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถาบัน และ 4) มีความชัดเจนไม่คลุมเครือ (Unambiguous) และไม่แปรผันโดยง่าย (Not susceptibility) โดยวิธีการพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของ

โรงเรียนสาธิตได้สอดคล้องกับวิธีการการนำข้อมูลที่ได้จัดกลุ่มตัวแปรแล้วกำหนดเป็นตัวบ่งชี้โดยอาศัยวิธีใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ ได้แก่ งานวิจัยของ อุไรวรรณ เจนวานิชยานนท์ (2536) ที่ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์สถาบันอุดมศึกษาเอกชน งานวิจัยของ อาทิตยา ดวงมณี (2540) ศึกษาเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับความเป็นเลิศทางวิชาการของสาขาวิชาการวิจัยทางการศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐงานวิจัยของ โชคชัย สิริพนมณี (2540) ศึกษาเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโดยใช้พีดีแอลยูพีและการสัมภาษณ์กลุ่มเจาะจง

2. ผลการวิจัยพบว่า การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต พบว่า ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ต้องมีปรับแก้และเพิ่มเติมตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในส่วนของการนำหน้าของตัวบ่งชี้ระบบและกลไกการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และคุณภาพนิสิตนักศึกษาที่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยปรับจากตัวบ่งชี้ละ 2 คะแนน เป็นตัวบ่งชี้ละ 1 คะแนน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของศักดิ์ชาย เพชรช่วย (2541) ที่กล่าวว่า การกำหนดน้ำหนักของตัวแปรควรเลือกวิธีการ ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของตัวแปรและเป้าหมายในการนำไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากมาตรฐานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูต้องเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตบัณฑิตครูของคณะครุศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์ ที่มีเกณฑ์มาตรฐานการผลิตบัณฑิตอยู่แล้ว นอกจากนี้ยังเป็นกระบวนการปลายทางแล้วในการผลิตบัณฑิต สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณิภา ศุภริยพงศ์และคณะ (2555) ได้ศึกษาคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งด้านเจตคติต่อวิชาชีพครูและด้านบุคลิกภาพความเป็นครู และพฤติกรรมต่อหน้าที่ความเป็นครู โดยมีเจตคติต่อความรักและศรัทธาในวิชาชีพครูเฉลี่ยสูงสุด และพฤติกรรมต่อหน้าที่ความเป็นครูต่ำสุดเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างยังไม่ได้ฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาซึ่งได้ทำการฝึกสอนในชั้นปี 5 จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างยังไม่แน่ใจว่าตนเองจะมีพฤติกรรมหรือความสามารถการปฏิบัติหน้าที่ครูได้ครบถ้วนทุกประเด็น และอีกส่วนที่มีการปรับแก้ไข คือ เกณฑ์การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยเพิ่มองค์ประกอบที่ใช้ประเมินในด้านจรรยาบรรณวิชาชีพครู สอดคล้องกับงานวิจัยของเอกภูมิ จันทราชันดีและคณะ (2555) ได้ศึกษาสภาพการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูหลักสูตรการผลิตครู 5 ปี: รายวิชาการสังเกตและฝึกปฏิบัติงานครู พบว่า ลักษณะความเป็นครู ของนิสิตที่เกิดขึ้นจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตามการรับรู้ของนิสิตอยู่ในระดับมากทุกรายการ คือ ความศรัทธาต่อวิชาชีพครู วิทยานคุณความเป็นครู ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณครู ความผูกพันและเอาใจใส่นักเรียน การควบคุม กิริยา วาจาให้เหมาะสมแก่บุคคล โอกาสและสถานที่ ความซื่อตรง ซื่อสัตย์ และมีความจริงใจ ความกล้าแสดงออกทางความคิดในสิ่งที่ตั้งงาม การปฏิบัติตนตามระเบียบวินัยและกรอบประเพณี ความตั้งใจที่จะฝึกฝนตนเองให้พัฒนามากยิ่งขึ้น และความมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน

3. ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่ามีความเป็นไปได้ในการนำมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิตไปใช้และมีความเป็นประโยชน์ในการเอื้อให้เกิดการปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการศึกษาและมีความสอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน และพันธกิจของโรงเรียนสาธิต ได้อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดและเห็นด้วยมาก ซึ่งอภิปรายตามมาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะเฉพาะของนักเรียนโรงเรียนสาธิตที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสอดคล้องกับแนวคิดของ จอห์น เดวี (Dewey. 1902: Online) ผู้ก่อตั้งโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยชิคาโก ที่กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้ต้องเป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติมุ่งฝึกทักษะการแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยนักเรียนจะต้องทำงานเป็นกลุ่ม (Group work) เพื่อพัฒนาทักษะด้านสังคม สร้างค่านิยมและคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบต่อสังคม วัฒนธรรม และประชาธิปไตย บูรณาการโครงการหรือกิจกรรมการให้บริการทางสังคมสู่สถานศึกษาและกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาในสังคมเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำและสอดคล้องกับแนวคิดของแมกคิลล์ (Magill. 2008: Online) ผู้อำนวยการของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยชิคาโก ที่ได้กล่าวว่า ภารกิจสำคัญของโรงเรียนสาธิตที่การมุ่ง

ความสำคัญไปที่นักเรียนมากกว่ามุ่งไปที่คะแนนสอบและสถิติการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เกลิมลาม ทองอาจ (2553: 88) ที่กล่าวว่า นักเรียนในโรงเรียนกล้าคิด กล้าแสดงความคิดเห็น และกล้าทำ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของความเป็นผู้นำในตัวบ่งชี้ด้านความเป็นผู้นำตามมาตรฐานคุณลักษณะเฉพาะของนักเรียนโรงเรียนสาธิต

มาตรฐานที่ 2 งานวิจัยหรือนวัตกรรม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ บัมการ์ทเนอร์และคนอื่น ๆ (Baumgartner; et al. 2008: 22) ยูแบงส์ (Eubanks. 1931: 87-93) เกลิมลาม ทองอาจ (2553: 90) และ นริสานันท์ เดชสุระ (2552: 204) ที่กล่าวว่า โรงเรียนสาธิตเป็น “ห้องทดลอง” ปฏิบัติการสอนและวิจัยของนิสิต นักศึกษา และคณาจารย์คณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการวางแผนตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำให้เกิดประสิทธิภาพรวมทั้งนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานของโรงเรียนสาธิตอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 3 การบริการวิชาการ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ นริสานันท์ เดชสุระ (2552: 205) กล่าวว่า โรงเรียนสาธิตควรตั้งศักยภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสาธิตมาร่วมกันวางแผน ดำเนินงาน และประเมินผลการบริการวิชาการโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนและสังคมมากที่สุด นอกจากนี้สุธานุช เจนโชติสุวรรณ (2555: 116) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ. นครปฐม พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนให้ความสำคัญกับการบริการวิชาการในระดับมากที่สุด

มาตรฐานที่ 4 ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ นริสานันท์ เดชสุระ (2552: 205) กล่าวว่า โรงเรียนสาธิตควรจัดกิจกรรมด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมโดยนำผู้ปกครอง ชุมชน และปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประสานความร่วมมืออย่างต่อเนื่องเพื่อการตระหนักของผู้เรียนอย่างยั่งยืน และสุธานุช เจนโชติสุวรรณ (2555: 118) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนให้ความสำคัญกับการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ในระดับมากที่สุด

มาตรฐานที่ 5 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ บัมการ์ทเนอร์และคนอื่น ๆ (Baumgartner; et al. 2008: 22) ยูแบงส์ (Eubanks. 1931: 87-93) และนริสานันท์ เดชสุระ (2552: 239) กล่าวว่า โรงเรียนสาธิตควรมีการพัฒนาาระบบฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูร่วมกับมหาวิทยาลัย เพื่อวางแผนการจัดนิสิตนักศึกษา การวางแผนการนิเทศของคณาจารย์ในคณะครุศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์และอาจารย์ในโรงเรียนสาธิตให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

นอกจากนี้ผลการวิจัย พบว่า มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ดังกล่าวมีประโยชน์ต่อการปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการศึกษาและมีความสอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน และ พันธกิจของโรงเรียนสาธิต ทั้งนี้เนื่องจาก มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ที่ใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมือในการวัดและประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาว่าโรงเรียนได้ดำเนินการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามปรัชญา ปณิธาน และพันธกิจของโรงเรียนสอดคล้องกับแนวคิดของ พสุ เดชะรินทร์ (2548) ได้กล่าวถึงตัวชี้วัดที่ดี ควรจะประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ 1) มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ และยุทธศาสตร์ขององค์กร 2) ควรแสดงถึงสิ่งที่มีความสำคัญต่อองค์กรและหน่วยงานเท่านั้น 3) ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่เป็นเหตุ (Leading indicators) และ ตัวชี้วัดที่เป็นผล (Lagging indicators) 4) ประกอบด้วยมิติหรือมุมมองที่หลากหลาย 5) ตัวชี้วัดที่สร้างขึ้นจะต้องมีบุคคลหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบดัชนีชี้วัดทุกตัวที่สร้าง 6) ตัวชี้วัดที่สร้างขึ้นไม่ควรเป็นตัวชี้วัดที่องค์กรสามารถควบคุมได้อย่างน้อยร้อยละ 80 ของตัวชี้วัดทั้งหมด ทั้งนี้เนื่องจากถ้าภายในองค์กรประกอบด้วยตัวชี้วัดที่ไม่สามารถควบคุมได้มากเกินไป จะทำให้ตัวชี้วัดนั้นไม่สามารถแสดงถึงความสามารถในการดำเนินงานอย่างแท้จริงขององค์กร 7) ตัวชี้วัดที่ดี ต้องสามารถวัดได้และเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป ไม่ใช่ตัวชี้วัดที่ผู้ที่เกี่ยวข้องมีเพียงแค่ผู้จัดทำตัวชี้วัดเท่านั้น 8) ตัวชี้วัดที่ดีจะต้องช่วยให้ผู้บริหารและบุคลากรสามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่สำคัญขององค์กรได้ นอกเหนือจากการใช้ดัชนีชี้วัดเพื่อการประเมินผลงาน และ 9) ตัวชี้วัดที่ดีจะต้องไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งภายในองค์กร

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิษฐา ลินสงวน และธิดารัตน์ วงษ์พันธุ์ (2556) ศึกษาความเหมาะสมของตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับภาควิชา/สาขาวิชา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ผู้ประเมินระดับภาควิชาและผู้รับการประเมินระดับภาควิชา มีระดับความคิดเห็นต่อความเป็นประโยชน์ของตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินสำหรับ ภาควิชา/สาขาวิชา อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรนำมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิตไปประชาสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันและได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิตไปทดลองใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต ซึ่งรวมถึงการนำไปใช้ในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต เพื่อให้ทราบถึงข้อดีและข้อเสียในการนำมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิตไปใช้
2. ควรมีการศึกษาค้นคว้าความพึงพอใจของการนำมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิตกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ นักเรียน และผู้ปกครอง

เอกสารอ้างอิง

- ชนิษฐา ลินสงวน: และ ธิดารัตน์ วงษ์พันธุ์. (2556). **ศึกษาความเหมาะสมของตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับภาควิชา/สาขาวิชา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. สืบค้นเมื่อ 6 เมษายน 2559, จาก <http://oop.swu.ac.th/LinkClick.aspx?fileticket=4KaVrv5Vtlc%3D&tabid=6206&portalid=39&mid=14265>
- เฉลิมลาภ ทองอาจ. (2553). **โรงเรียนสาธิตที่แท้: การจัดการเรียนรู้ตามปรัชญาการศึกษาพัฒนาการ. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**. 12(1): 71-93.
- โชคชัย สิริพนมณี. (2540). **การพัฒนาตัวบ่งชี้ร่วมประสิทธิผลการดำเนินงานของหน่วยงานของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ โดยใช้พีดับเบิลยูพีและการสัมภาษณ์กลุ่มเจาะจง**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นริศนันท์ เดชสุระ. (2552). **รูปแบบการบริหารโรงเรียนสาธิตปฐมวัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท (การบริหารการศึกษา). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- บุญเจริญ บำรุงชู. (2539). รูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. **วารสารศึกษาศาสตร์**. 11(1): 29.
- บุญใจ ศรีสถิตนรากร. (2543). **การพัฒนาดัชนีรวมของคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ มหาบัณฑิต**. ปรินญาณินพนธ์. กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรทิพย์ รัตนวิเชียร. (2521). **ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พลุ เดชะรินทร์. (2548). **การกำหนดตัวชี้วัดระดับบุคคล**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- วรรณิภา ศุภริยพงศ์; และคนอื่นๆ. (2555). ศึกษาคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**. 32(4): 128-137.
- วิจิตร ศรีอ้าน. (2544). การบรรยายพิเศษ เรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย: ประสบการณ์ และแนวคิด. ใน **รวมบทความบรรยายพิเศษในรอบ 1 ปี สมศ.** หน้า 37-48. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- ศักดิ์ชาย เพชรช่วย. (2541). **ตัวบ่งชี้รวมคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์ในสถาบันราชภัฏ**. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สาโรช บัวศรี. (2510). **โรงเรียนสาธิต**. **คุรุปริทัศน์**. 10: 71-74.
- สำนักงานมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา. (2558). **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษายามในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557**. นนทบุรี: สำนักงานฯ.
- สุธานุช เจนโชติสุวรรณ. (2555). **การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม**. วิทยานิพนธ์ บ.ม. (การประกอบการ). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุวิมล ติรกานนท์. (2551). **การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาทิตยา ดวงมณี. (2540). **การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมสำหรับความเป็นเลิศทางวิชาการของสาขาวิจัยทางการศึกษา ในมหาวิทยาลัยของรัฐ**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุไรวรรณ เจนวานิชยานนท์. (2536). **การพัฒนาดัชนีสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ของคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน**. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: ภาควิชานโยบายการจัดการ และความเป็นผู้นำการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกภูมิ จันทรขันตี; และคนอื่นๆ. (2555). ศึกษาสภาพการจัดการประสบการณ์วิชาชีพครู หลักสูตรการผลิตครู 5 ปี: รายวิชาการสังเกตและฝึกปฏิบัติงานครู. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. 31(2): 150-165.
- Baumgartner, Erin; et al. (2008). The Role of the University of Hawaii Laboratory School. **Journal of Philosophy and history of education**. 62: 69-76.

Dewey, John. (1902, November). Editorial: The University of Chicago School of Education. **The Elementary School Teacher**. 3(3): 200-203. Retrieved March 4, 2015, from <http://www.jstor.org/stable/993205?seq=1>

Eubanks, Louis Allen. (1931). **The Organization of Laboratory Schools in State Teachers Colleges**. Kirsville, MO: Missouri State Publication.

Magill, David W. (2008). **About the Lab Schools: University of Chicago Laboratory Schools**. Retrieved March 4, 2015, from <http://www.ucls.uchicago.edu/about>